

ירושלים, י"א טבת תש"פ
08 ינואר 2020

לכבוד

ד"ר משה ברקת
הממונה על שוק ההון ביטוח
וחיסכון

באמצעות: mosheba@mof.gov.il

שלום רב,

הנדון: כניסת חברת האשראי מקס לתחום הפצת מוצרי ביטוח וחיסכון

סימוכין: פנייתכם מיום 28 בנובמבר 2019

בהמשך לפנייתכם שבסמך, בה ביקשתם את עמדת רשות התחרות באשר להשפעה התחרותית שעשויה להיות למתן רישיון למקס איט פיננסים בע"מ (להלן **מקס**) להפעלת סוכנות ביטוח, ערכנו בדיקה של הנושא. בבדיקה זאת שוחחנו עם מקס, למדנו את התוכנית העסקית שלה ושמענו גורמים אשר הביעו חששות והסתייגויות מפני כניסתה של מקס לתחום הפצת מוצרי ביטוח.

לאחר שלמדנו את הדברים, לא מצאנו שנוצר חשש תחרותי מכניסתה של מקס לתחום הפצת מוצרי ביטוח וחיסכון. אדרבה, נראה כי מהלך זה אף עשוי לתרום לתחרות בתחום. ככלל, כניסתם של שחקנים חדשים לשוק היא דבר חיובי בשל יכולתם להגביר את התחרות השוררת בו. תוצאותיה של תחרות זו יכולות לבוא לידי ביטוי במגוון דרכים, ביניהן ירידת מחירים, שיפור איכות המוצרים והגדלת מגוון המוצרים המוצעים בשוק. הדברים ודאי נכונים כאשר מדובר בשחקן הפעיל בתחומי פעילות משיקים, אשר יכולים לסייע לו להתחרות בתחום אליו הוא מעוניין לחדור.

מעבר לתועלת האפשרית לתחרות בתחום הרלוונטי, כניסתה של מקס לתחום הפצת מוצרי ביטוח וחיסכון יכולה לתרום לתחרות גם בתחומים פיננסיים אחרים. חברות כרטיסי האשראי

מחלקת שווקים

שהופרדו¹ מהבנקים הגדולים מציעות לציבור מוצרים תחליפיים לחלק מהמוצרים המוצעים על ידי הבנקים, אך הבנקים רשאים לספק סל מוצרים רחב הרבה יותר. מאחר שציבור הלקוחות נוהג לרכוש רבים מהמוצרים הפיננסיים כסל, היעדר היכולת לספק חלק מהשירותים הכלולים בסל (למשל, שירותי עו"ש, ניהול חשבון ני"ע ומוצרי חיסכון כגון פקדונות) גורם לכך שחברות כרטיסי האשראי המופרדות סובלות מנחיתות תחרותית מול הבנקים גם בשירותים שהן יכולות לספק (כגון אמצעי תשלום ואשראי). הרחבת מגוון השירותים הפיננסיים המוצעים על ידי חברות כרטיסי האשראי המופרדות עשוי להפוך את סל השירותים שאלו מציעות לתחרותי יותר ולהקטין את נחיתותן מול הבנקים בהיבט זה. נוכח התועלות הברורות העולות מכניסה של גופים חדשים לענף מסוים, כניסתם של שחקנים חדשים תהיה רצויה מבחינה תחרותית, למעט במקרים בהם קיימות נסיבות חריגות, למשל כאשר קיים חשש מבוסס לכך שגורם בעל כוח שוק משמעותי בשוק המשיק יוכל למנף את כוחו זה על מנת לפגוע בתחרות בשוק שאליו הוא נכנס. כפי שיפורט להלן, איננו סבורים כי קיים חשש כאמור מפני פגיעה בתחרות נוכח כניסתה של מקס לתחום. החשש המרכזי שהוצג בפני הרשות הוא שכתוצאה מפעילותה של מקס בתחום הסליקה וכרטיסי האשראי יהיה לה יתרון בלתי הוגן בהפצה של מוצרי ביטוח וחיסכון וזאת בשל המידע הרב שנצבר אצלה באשר להרגלי הצריכה והחיים של לקוחותיה, כמו גם באשר לדפוסי הרכישה של מוצרי ביטוח של לקוחותיה. אנו סבורים שהמידע שנצבר אצל מקס דווקא יאפשר לה להתאים ללקוחותיה את חבילת המוצרים המתאימה עבורם. המדובר ביתרון של מקס אשר עשוי להיטיב עם הלקוחות. גם אם יתרון זה של מקס מקשה על המתחרים, לא מצאנו שיש בו כדי להקנות למקס כוח שוק משמעותי אשר עלול להרע את תנאי האספקה למבוטחים באמצעותה בעתיד. נוכח האמור, אין סיבה למנוע יעילות זאת ממקס ומציבור הלקוחות.

¹ בהתאם להוראות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017.

מחלקת שווקים

כן הועלו טענות אחרות לכך שעצם גודלה של מקס או כוחה בשווקים אחרים ימונפו לצורך צבירת כוח שוק בתחום הפצת מוצרי הביטוח. נוכח מאפייני התחרות בתחומי הפעילות הקיימים של מקס ונוכח מאפייני הפעילות של מקס, איננו רואים חשש למינוף של כוח בשוק כלשהו באופן שיפגע בתחרות בתחום של הפצת מוצרי ביטוח וחיסכון.

לפיכך, איננו רואים חשש תחרותי מכניסתה של מקס לתחום ההפצה של מוצרי ביטוח וחיסכון.

בשלהי הדברים יצוין כי המתנגדים לכניסתה של מקס לתחום הפצת מוצרי הביטוח הדגישו בפנינו את החשיבות בקיומו של מידע מלא ושלם על הלקוח על מנת להציע לו את השירותים והמוצרים המיטביים והתחרותיים ביותר. גורמים אלה הדגישו את תפקידו המשמעותי של המידע בתחום הביטוח, הן בפן השיווקי והן בפן האקטוארי.

דברים אלה מחזקים את **חשיבותה, נחיצותה ודחיפותה** של השלמת ההסדרה למתן שירותי מידע פיננסי (API) ומתן גישה למידע לכלל השחקנים הפיננסיים, המפוקחים על-ידי הרגולטורים הפיננסיים השונים, ללא צורך ברישיון ייעודי. ברי כי עם השלמת ההסדרה למתן שירותי מידע (API) יוכלו כל חברות הביטוח להיחשף למידע כפי שמצוי היום בידי מקס ואותו יתרון שיש למקס מכח היותה מנפיקה וסולקת של כרטיסי אשראי יצטמצם ואף יעלם. השלמת הסדרת ה-API היא מפתח לשוק פיננסי תחרותי יותר והיא תביא איתה גם יכולת תחרותית מוגברת בתחום הביטוח.

כאמור, כניסה של שחקן חדש לשוק עשויה לעורר חששות תחרותיים רק בנסיבות חריגות. לאחר בחינת החששות שהוזכרו בפנייתכם וכן שהועלו מצד גורמים שונים בתחום, לא נמצא שחששות מסוג זה מתקיימים במקרה של מקס. בפרט, לא נמצא ביסוס לחשש לפיו מקס עלולה למנף את כוחה בתחום הסליקה וכרטיסי האשראי ולפגוע כתוצאה מכך בתחרות בהפצת מוצרי ביטוח וחיסכון.

בהתאם לכך, כניסתה של מקס לתחום הפצת מוצרי ביטוח וחיסכון הוא צעד מבורך בעיני.

בברכה ובכבוד רב,
מיכל הלפרין
הממונה על התחרות